

Kansalaisaloitteen otsikko

Suomen haettava NATO-jäsenyyttä perustuslaissa säädettyjen ihmisoikeusvelvoitteiden toteuttamiseksi

Aloitteen päiväys

25.2.2022

Aloitteen muoto

Ehdotus lainvalmisteluun ryhtymisestä

Aloitteen sisältö

Hyväksyessään aloitteen Suomen eduskunta kehottavat tasavallan presidenttiä ja valtioneuvostoa ryhtymään omien toimivaltapiiriensä puitteissa toimenpiteisiin Suomen liittymiseksi Washingtonin sopimukseen eli Pohjois-Atlantin sopimukseen, joka saatettaisiin lopulta eduskunnan hyväksyttäväksi lakina.

Perustelut

Me tämän kansalaisaloitteen tekijät ja allekirjoittajat ehdotamme, että eduskunta päättäisi kehottaa tasavallan presidenttiä ja valtioneuvostoa ryhtymään valmisteluihin, jotka tähtäävät esityksen tekemiseksi eduskunnalle Suomen liittymiseksi Pohjois-Atlantin Liittoon (Nato). Sopimus saatettaisiin Suomessa voimaan lailla.

Nato on perustettu 4.4.1949 Pohjois-Atlantin sopimuksella.

Sopimus alkaa seuraavasti: ”Tämän sopimuksen sopimuspuolet vahvistavat uskovansa Yhdistyneitten Kansakuntien peruskirjan tarkoituksiin ja periaatteisiin ja haluavansa elää rauhassa kaikkien kansojen ja kaikkien hallitusten kanssa. Ne ovat lujasti päättäneet suojella kansojensa vapautta, yhteistä perintöä, kulttuuria ja sivistystä, jotka perustuvat demokratian periaatteisiin, henkilökohtaiseen vapauteen ja oikeusvaltion periaatteeseen. Ne pyrkivät edistämään vakautta ja hyvinvointia Pohjois-Atlantin alueella.

1.artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat, kuten Yhdistyneitten Kansakuntien peruskirjassa on määrätty, sopimaan kansainväliset erimielisyydet, joissa ne saattavat olla osallisina, rauhanomaisin keinoin sillä tavoin, etteivät kansainvälinen rauha, turvallisuus ja oikeus vaarannu, ja pidättäytymään kansainvälisissä suhteissaan kaikesta voimankäytöllä uhkailusta tai voiman käytöstä, joka voisi jollain tavoin olla ristiriidassa Yhdistyneitten Kansakuntien tarkoituksia vastaan.

2.artikla

Sopimuspuolet myötävaikuttavat rauhanomaisten ja ystävällisten kansainvälisten suhteitten edelleen kehittämiseen vahvistamalla vapaita instituutioitaan, kehittämällä parempaa ymmärtämystä periaatteista, joihin nämä instituutiot perustuvat ja kehittämällä vakauden ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Ne pyrkivät poistamaan ristiriitoja kansainvälistä talouspolitiikoistaan ja edistävät taloudellista yhteistyötä, johon kaikilla sopimuspuolilla on mahdollisuus osallistua, kaikkien sopimuspuolten kesken.

Suomi on useiden vuosien ajan kehittänyt teknistä yhteensopivuuttaan Naton kanssa puolustusvälineistön osalta. Se on tehnyt Naton kanssa laaja-alaista ja pitkälle menevää yhteistyötä ja harjoittaa kumppanuutta. Kumppanuusyhteistyön avulla Suomi on kehittänyt kansallista puolustustaan, suorituskykyjään ja korkeaa yhteistoimintakykyä mm. osallistumalla monipuolisesti Naton harjoituksiin ja koulutustoimintaan. Usein kuultu arvio kuuluu, että olemme jo niin lähellä Nato-jäsenyyttä kuin voimme olla olematta jäseniä. Vain päätösvalta ja turvatakuut puuttuvat. Oman määrittelynsä mukaan Suomi ei ole puolueeton, eikä liittoutumaton, vaan sotilasliittoon kuulumaton maa. Käytännössä Suomi on liittoutunut länteen EU-jäsenyyden ja siihen kuuluvan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kautta. Perusratkaisu länteen kuulumisesta on siis jo tehty.

Kuten edellä lainatuista Pohjois-Atlantin sopimuksen kohdista ilmenee, Nato on myös arvopohjaltaan ja tavoitteiltaan, siis poliittisesti, yhteisö, jonka kanssa Suomen tavoitteet ovat täysin yhdensuuntaiset. Päämääränä on yhteistyön kautta estää sota Pohjois-Atlantin alueella ja suojata jäsenmaita hyökkäyksen kohteeksi joutumiselta. Viime kädessä kysymys on elämänmuotomme turvaamisesta yhteisen puolustuksen ja turvatakuiden avulla.

Suomen perustuslaki asettaa valtiovallalle vahvan velvoitteen turvata perusoikeudet ja ihmisoikeudet. Tämän toteuttamiseksi perustuslaki velvoittaa osallistumaan kansainväliseen yhteistyöhön ”rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskunnan kehittämiseksi (PerustusL 1 § ja 22 §).

Nykyisessä maailmantilanteessa on käynyt ilmeiseksi, että Pohjois-Atlantin alueella (Euroopassa) rauha on menetetty ja uhan alla ovat erityisesti sellaiset maat, jotka eivät ole. Kansainvälisen oikeuden periaatteet on yksipuolisesti hylätty ja itsenäisen maan, Ukrainan, kimppuun hyökätty sotilaallisesti tämän itsensä mitenkään antamatta siihen aihetta. Nato on toistuvasti viestinyt, että vaikka se tukee kumppaneitaan erilaisilla tavoilla myös konfliktien aikana, varsinainen puolustus ja turvatakuut koskevat vain jäseniä.

Täyttääkseen perustuslaissa säädetyn velvoitteensa perus- ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi kansainvälisellä yhteistyöllä Suomen hallituksen on tasavallan presidentin myötävaikutuksella käynnistettävä välittömästi toimet Suomen Nato-jäsenyyden toteuttamiseksi ja tätä koskevan esityksen tuomiseksi aikanaan eduskuntaan. Samalla on ryhdyttävä toteuttamaan jäsenyyssprosessin ajaksi tarvittavia turvallisuusjärjestelyitä jo ennakoivasti mahdollisten vastatoimien torjumiseksi ja niiden vaikutusten minimoimiseksi.

Vastuuhenkilöt

Matti Muukkonen

Jessikka Aro

Jani Kokko

Tiina Ahva

Harri Kreus

Juhani Klementti